

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Յ Ի Է Ր Ճ Ի Յ Ա Ս

ՆԻՒՄԵՐ(Օ)—164 ԻԺԻԿՆԻՒՄ ՍԷՆԵ—1862— ԱՊՐԻԼ—14—ԸՎ—ԵԼՎԱԼԱ—1878 ՂՈՒՄԱԼԻՐԻՒՄ

ԸՍԹԹԱՆԵՆ 14 ԵՊՐԻԼ

ՄԻՍԻՐԻՒՄԵՆՈՒ

Օսմանե լերասը	191
Ինկիւն	208 20
Փրանսը	168 10
Իմերիալ	169 2
Գարապոն	32 10
Գրորմից	98
Պէշկեք հարըմիզ Էրզրոն	75
Միւսթադէ	87
Գոնսօլիտ	73 20
"	73

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵ

Օգտը հաղթելի շահանքին ետի միւ-
էյիտիլէ, Պրուստա ճէննէթ մեքեան
Սուլթան (Օսման խան զազի հաղթելիին
նամը ճէլիլին օլարագ թէսիս պուրուլան
Նիշանը ալիի Օսմանին պիրինճի իւլիս-
սինտէն պիր գըթասը, ճէննէթ մեքեանը միւ-
շարիլէյ հաղթելիին սանտուգայի ալի-
յէլիլին թալիզ պուրուլմուշ օլտուղունա
տայիր զաթը վալիայի ճէնապը սատարէթ
բէնահինին ինչատ պուրուլմուշ օլտուղարը
գըթայի նէֆիսէ տիր :

Պու Նիշանը հաղթելի Օսման զազի նամընա ,
Նիշան խան Բադիլ Երզրոն ինչատ ու թէսիս իյլէտի ,
Վալ ու թալիզ ինչատ պէնտի ելլէ գապրինէ ,
Հան ու բուհի ճէտտին ինչատ վէ թալիս իյլէտի :

—Տէվէթուլ Ֆէխամէթուլ թուրուս վալի-
սի հաղթելիին մախտուլարը թէզէվ-
վիւճ իթմէք Նիյէթելինտէ պուրուլուպ , վէ
ճէննէթ մեքեան Բադիլ Մէքիտ խան հաղ-
թելիին քերիմէլինտէն պիրիսիլէ ագ-
տը Նիքեան օլունմասը իգալու շէրէֆի
միւրատ օլունտուղունտան , մուսխիլէն
թուրուս հարպիյէ նաղըրտէվէթուլ Սուս-
թաֆա բաշա հաղթելիին տերի Սէատէ-
թէ թէշիֆէլի , Օգտը հաղթելի շէրիա-
րիտէն շու խուսուսուն միւսատէյի շահա-
նէսին իսթիտա իթմէք մագսէտիլէ իտուկի
իշիտիլմէքտէ տիր :

—Պէյ օլունտա քեային , վէ շիմտիլէրտէ
իթմամ օլունմագ իւզրէ հարըմագտէ օլան
Գալթիս սերայ նամ մահէլին էթրաֆընտա
պուրունտ տիվարլար սըրա իլէ տիւքեան-
լար հարըմասը , գուրէնայը հաղթելի շա-
հանէ Լիմն պէյ թարաֆընտան թասսովուր
վէ պէյան օլունմուշ օլմաղին , մուճիպինճէ
իմրա օլունմագ իմիշ :

—Իսթիգրաղը ճէտիտ հիւսպընա մահու-
պէն Իսթանպուլտա 250 պին լերա , հիւքիւ-
մէթ թարաֆընտան , սունունտա նէ սուրէթ-
լէ սարֆ օլունմագ ալէնէն պէյան օլուն-

մագ իւզրէ , ախը ու գապը օլունտուղու
մէսմուլթտէն տիր :

—Թարաֆը սալթանաթը սէնիյէտէն ,
Իսթիմիլտէ հանի սոն ճէվապ , Գարապը-
լարա վերիլէրէք , Էրէրինէ չէրիլպ բահաթ
տուրմատըլարը հալտէ , հարաքեաթը խա-
սիմանէ վէ մուսթաթը հարպիյէ սերիան
միւպաշէրէթ օլունմագը պէյան գըլընմըշ
օլտուղունտան , Վրանսա վէ Բուսիա թա-
րաֆընտան շու Իսթիմիլտէ զըմընտա սատար
ատէմի խօշնուտի իզհար օլունմագտէ իտու-
կի իշիտիլմէքտէ տիր :

—Վարապաղա ճիվար պուրունտան 5 գա-
ղալարա , սալթանաթը սէնիյէ թարաֆըն-
տան , Սիլիսիլ Բայիդա նամ զաթ վոյվոտա
նասպ ու թայիին գըլընմըշ տըր :

—Ինկիլթերրա գրալիսար հաղթելիին
նին վէլիի աշուարը օլան Բէնա տը Վալ հաղ-
թելիին Գուսուր շէրիֆտէն պիր գաշ կիւ-
նէ գատար Իսթանպուլ կէլէճէկինտէն , պու-
րատա պուրունտան քեաֆէյի Ինկիլթերրա
թէպասը թարաֆընտան միւշարիլէյ հաղ-
թելիին նէ սուրէթտէ իզգու իթրամլար
օլունմագը գապուլ օլունմասըն տայիր թէ-
ֆէքէլէրէք , թէսսովուրլար վէ հաղըրլար
օլունմագ պաշամըշ տըր :

—Փարիս Սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի
տէվէթուլ Վէլի բաշա հաղթելիին հա-
գընտա տերի Սէատէթէ ամտէթ իտէճէլէրի
իշիտիլմէքտէ տիր :

—Էվանտ Հէրալտա հաղըրլարընա կէ-
րէ , Լօտրատան կէլէճէք օլան Լօրտ Հօ-
պար պիր գաշ կիւն Վիլնիտա Էյլէնմէք-
տէ օլտուղունտան , անճագ ալաֆրանգա մա-
յիս 1 տէ մուստէլէթ իտէպիլէճէքմիշ :

—Ինչուտիլէր պէյինտէ պուր կիւնէրտէ
միլէթճէ պիր գըլ ու գալ վուգուա կէլտի-
կի իշիտիլմէքտէ իոէտէ , անճագ սալը կիւնէ
գատար պիր մալիւմաթը սահիճէ ալապիլէ-
ճէկիմիլ իճթիմալտէն տիր :

—Հասուն Գերապայճառ հաղթելիին
Բօմայա պիր հիւսնի իւրտմէթ , հախօտ տար
վաղթտա իմտատ իթմէք Նիյէթիլլէ , Էհա-
լի թարաֆընտան իհտա օլունմուշ օլարագ ,
պիր գաշ պին քէսէ ագճէ փարա կէթիւր-
միւշ իտուկի սէյնլէմէքտէ տիր :

Իշկեր շու խուսուստա պիզտէն պիր նա-
սիհաթ հախօտ բէյ սօրուլմուշ օյսա իտի ,
Իսթիլ Էյայստան , վէ իգալարը Հայլար
Բօմատան պիր գաշ միլիօն քէրրէ զիյատէ
մէպլաղի մէզպուրէ միւհթաճ իտիլէր" տիւ-
յէ ճէսարէթ իտեր իտիք :

—Իզմիրտէ իթի նէֆէր , 40 փարաղը մէճի-
տիլլէ գալպէնլէր թուրուլտուղու զաղէ-
թալարտա օգունմագտէ տիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՅԵ

—Օգտիս նասիօնալըն պէյան իթտիկինէ
կէօրէ , Բուսիանըն շօք թարաֆլարընտա ,
խուսուսիլլէ իմուլէր , Սօսգուա , Սօլէք
վէ Վլատիմիր մէմլէքէթելիին Էնիլէրիլէ ,
Ժիմառ վէ լէսէ տէնիլէն մէքթէպիլէրին շա-
կիրտանընտան պաշա , բուհանի մէքթէպիլէ
շակիրտանը տախի , տայիմա իզհարը սասթ
ու ալամէթի սերպէսթիլէթելրտէ պուրու-
նուպ , վէ կիւն պէ կիւն ֆորգալար բէյտա
իթմէքտէ օլտուղարը , վէ պիզգաթ Սէն
Իլթրապուրիտա , սասթիր վէ հաթթա խաս-
սէ սակերի վէ զապիթան տախի սերպէսթիլ-
յէթ էֆէքարընա խըտմէթ իթմէքտէ , վէ
Լիստրատա թապ ու նէշը օլունմագտէ , վէ
Բուսիայա կիրմէսի շէտիտէն մէմուլթտէն
պուրունմագտէ իթէն Բուս լիստրատա Գըշ
հանի Գալթիս նամ սերպէսթ զաղթա հէր
զապիթին , վիւքէլատէն հէր զաթըն վէ հէր
մէմլէքէթտէ հէր վաղթ էլին կէլէրէք թէշ-
վիք իթմէքտէ օլտուղունտան , վէ մէքիւր
զաղթաթտէ տայիմա Բուսիա հիւքիւմէթինին
թանգիմաթը լաղըմէյի գապուլ իտէրէք , պիր
հիւքիւմէթի ճիւմհուրիլլէ վաղ իթմէքտէ օլ-
տուղունտան , ճիւմլէ թարաֆընտան պիր
Էյլէլ Բէճլէլ թէշիլի թալէպ օլունմագտէ ,
վէ իմբերաթը հաղթելիին շօքար իւզէ-
րինէ Էմիլլէթի քեալիլէսի գալմաուրընտան ,
նէ թարիգ թուրաճաղը իշին էնտիլլէրէ տալ-
մագտէ իմիշ :

Եւսի Բուսիա Էհալիսիտէ տէօրթ էֆ-
քեար , հախօտ տէօրթ կիւրուհ պուրուն-
մագտէ իմիշ , հանի ,

1. Ղիւմհուրիլլէթ իսթէյէնլէր :

2. Լիւլլի թահթընտա , հանի միւթատիլ
պիր հիւքիւմէթ իսթէյէնլէր , քի պունլար
քիւպէրա վէ զատէկեան թաղըմընտան տըր-
լար :

3. Սերայ թագըմը քի , Էլաման կիւրու-
հ տէնիլմէքտէ իմիլէր :

4. Օտտէկեան հիւքիւմէթի իսթէյէնլէր
քի , պունլարա Բուս կիւրուհ թապիր օ-
լունմագտէ օլուպ , 14 մահտէն պէրու նա-
զարը իմբերաթիտէն տիւլէրէք , մէնֆի պու-
լունտան , Բրէնս Գալթանթէն հաղթելիին
տախի իթլաղը չըգարագ ալմէթ իթմիւշ օլ-
մաղին , մէքիւր կիւրուհին պաշընտա պու-
լունմագտէ , վէ շիմտիլլէր հալ քէնտի նու-
ֆուգու իլէրուտէ պուրունտուղու իլէրուտէ
պուրունտուղունտան , պիր եէնի վիւքէլա
թէշիլ իտէճէյի իշիտիլմէքտէ իմիշ :

—Ղաթօն տէվէթի թարաֆընտան պու-
կիւնլէրտէ փարիսէ Էլիլլէր կէլէրէք , իմ-
բերաթը հաղթելիլլէ միւլաղաթա նայիլ
օլտուղարընտա , թարաֆէյստէն իրատ օլու-
նան նուլթըլար տիգգաթէ շայան պուրուն-
տուղարընտան մանլի թէրճիւմէսին պէյան
իտէրիլ :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

ՍԻՐ

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

—Հինտտէ պուլունտէ Սիյամ պուլթե-
րեթ հիւքէլմէթի թարաթընտան ինկիլթե-
րատան պիր կէմի սաթըն ալընը, վէ թա-
յիֆէլէրի Սիյամը վէ գարուտան, վէ մէ-
մուրարը ինկիլթէրալու օլուպ, վէ պան-
տէրատը իսէ, Սիյամ հիւքէլմէթին մախ-
սուս պուլունտան գըմը, վէ իւզէրինտէ
պէյազ ֆիլ սուրէթլի օլուոզլու, վէ տէրու-
նինտէ Սիյամ էմթապը երալու պուլուն-
տուլու հալտէ ինկիլթէրալա կէօնտէրի-
միշ տիր :

—Ինտանիսթանտէ Լնարօյիտէ պուլուն-
տան էլզըյատէն քեաթիֆէսինին ճիւնհալարը-
նա, Պրալ հազըթէլէրի թարաթընտան աֆիլ
պուլունտուլ իսէտէ, եալընը 19 նէֆէր
աֆիլ պուլունտուլալընտան, պիր ինկիլթի
պէյլէր գորթէթի իսկէլէյէ, եանալը մէ-
գումանը ալարագ Իզմիրէ կէթիրմիշ տիր :

—Ինտարատա պիր ալաճալը, պորճու-
նուն իֆլատէ չըգաճալընը էվլէլինտէն իշի-
տէրէ, մահալը սայիթէտէ պուլունտան էմ-
լաթինի սէթէթթօ իթտիրմէ ինկէթիլէ
մէրգուլ օլ մահալէրէ թէլէկրաֆ վուրտուր-
մուշ իսէ տէ, հէր նէ սէպէպէ մէպնի իսէ,
մէթիւր թէլէկրաֆ խապէրէրի, վաթիլինտէ
վասըլ օլմայուպ, պէշ ալթը սաաթ կէճ եւ-
թիշտիկինտէն, պորճու հէման օլ վաթթուա
քէնտի էմլաթինի սաթըլ նապտ իթմիշ օլ-
տուզունտան, ալաճալը թէլէկրաֆխանէ մէ-
մուրարընտան իւշ պին լիւսալընը իտտա
իթմիշ, վէ մուհաթէլէրինտէ պազըլարը տա-
մէրգումանը մէպալը մէպուրու էտա իթ-
մէլէրինտէ հիւքմ օլունտուզլու օգունմուշ
տուր :

Հու միւնտէպէթլէ շունու տախի պէյան
իտէրիք քի, թէլէկրաֆխանէլէր թարաթըն-
տան գուսուր օլունտուզլու հալտէ, չօգլարըն
քէք չօգ զարարարը մուճիպ օլունտալը ա-
շիքեար տըր, նասըլ քի, էկէր պիր եանըլ-
լըք եօգ իսէ, ճէհի հազընտա Իզմիրտէն
Պայտէրիլէյէ, ֆիյաթլուստը տէյէրէք պէշ օն
թիւճաթ թարաթընտան, վէ թապիաթիլէ
պիր պիրինտէն էվլէլ վէ սօնրա թէլէկրաֆ-
լար վուրուլուր իսէտէ, Պայտէրիլէյէ գատար
թէլէլէր միւլթէտ օլմայուպ, անճազ Սիվասա
գատար օլունտուզլու, վէ Սիվաստան իսէ, թէ-
լէկրաֆ մէթուպլարը սայլար մարիֆէթիլ-
լէ կէօնտէրիլմէք մէպուրիլլէթտէն պու-
լունտուզլու էճիլտէն, մէթիւր ճէհի հազ-
ընտա կէլէն մէթուպլար պէթլէթտիրիլէ-
րէք, օն օն պէշ պիրիլքտէ Պայտէրիլէյէ
կէօնտէրիլմիշ օլունտուզլունտան, եանի պիր պի-
րինտէն էվլէլ կիթմէտիկինտէն, թիւճաթ-
լըքա պիւլիլք զարարը մուճիպ օլմուշտուր :
Մէթիւր վուզուլաթտա, թէլէկրաֆ խանէճէ
պիր թապիաթ պուլունտուզլու իճթիմալտէն
օլունտուզլու կիպի, խարիճտէն տախի մէմուլին
ղայրի պիր սէպէպէ մէպնի վուզուլա կէլտիկ
տախի իճթիմալտէն օլուպ, հալ պուր քի,
պուր սըրատա հէր քէստէն զիյատէ այլալան-
մայա, Պայտէրիլլէյէ, իսլամտան զիյատէ
էյալ վէ Բուլ էհալիսի, վէ խուսուսիլլէ
թիւճաթ վէ սարաֆանը միւլթահազգ պու-
լունտալտէ տիր, զիրա, Սիվասա եանի 30—
40 սաաթլըք մէսաֆէյէ գատար թէլէկրաֆ

պուլունտուզլու հալտէ, օրատան Պայտէրի-
լէյէ գատար տախի պիր թէլ էհալիլլէթտէն
էհալիլլէք թարաթընտան սայ ու զայրէթ վէ
արզու օլունտալար, հազըգաթէն, էօլիւ
կիպի տուլղուսուզ գալմըլար տէրէճէտէ թէ-
յիլլէյէ լայրգտըլար : Խուսուսիլլէ պուն-
տա պիր կիւճիլք եօգտուր, կիթսէ կիթ-
սէ անճազ 10—15 պին, ֆարգ իտէլիմ քի
40—50 պին զուրուշ մէսարիֆ կիտէճէթտիր :
էյլլէ պիր մէլէթէթին, էյլլէ պիր մուհաս-
սէնաթտան, ճիւզի պիր մէպալլ իլին մահ-
րուլ գալմալը, անճազ պաշտա պուլունտան-
լարըն եա վաթիֆէսիլլէթտէնտէն, վէ եատա
պազըլարըն սուլի զանն իթտիլլէթտէն կէօրէ,
պազը օրանըն իսլամ վէ իրիսթիյան նու-
թուզլուլարըն, օրաճա վուգու պուլուն ֆէ-
նալլարըն չափուգ չափուգ իսթանպուլա ի-
շտիլլէթտէն իլին, իսթէմէթիլլէթտէն նէլէթ
իթմէթտէ օլմալը տըր, լաթին, շալըն էհա-
լի պիր տէֆա տիւշիւնլէթտիր քի, պիւլիւն
Լիւօպալը իհեա գըլան իսլահաթ վէ իհտա-
սաթտան պիրիսի տախի թէլէկրաֆ օլունտուզլու,
վէ տիւնեա պիր ուճտան օլ պիր ուճունա գա-
տար, հէման թէլէկրաֆլար իլէ պիրէլլիշ
պուլունտուզլու թագտիրտէ, քէնտիլէր պի
գայտըլարընտան օթուգ սաաթլըք պիր
մէսաֆէյէ պիր թէլ էհալիլլէթտէրի իլին,
հատտէն զիյատէ զէմմէ շայան օլուպ, վէ նի-
լէ մէնֆաթլարտան մահրուլ գալտըգտան
պաշգա, սազընտըլարը մէսարիֆին հէր կիւն
վէ հէր սաաթ պիր գաշ պէտէլինի, մէլէթէ-
թիլլէթտէ վէ պիլլաթ քէնտիլլէթտէն տախի
ղայալ իթմէլլէթտէ մուճիպ օլմալ տաալարը :

Սիյամընը ճէհալէթ ուլղուսուստա
պուլունտան հէմէրիլլէթտէ, վէ խուսուսիլլէ
իսթանպուլտա պուլունտան զաթլար : Պայտէ-
րիլլէթտէ պուլունտանլար պիլլալալը ուլղու-
սուստա էօլլէլէր տախի, պարի սիլլէր հիլ
տէլիլ իսէ, պուրաճա պէյնիլլէթտէ պիլ իթ-
թիֆաթ, լուզուլի միգտարի պիր մէպալը
թօրլայարագ, շու խուսուսուլ իճարսնա թէ-
լէպալիւս վէ սայ ու զայրէթ իլէ, մէլէթէ-
թիլլէթտէ պիր ճիլլէթտէ քէսպի հայաթա իհ-
եա օլմասընը պատի օլմալընը, վէ լալըմ
կէլէն մէպալը թօրլամագ իլին իսէ, սու-
լա կիւճիլք էհալլէթտէ, պիր կիւն վէ հաթ-
թա պիր սաաթ իլինտէ թօրլայալիլլէթտէն-
զէ պի իլթիպահըմ, զիրա եալընը Վ ալիտէ
խան վէ Չինիլ խան արա երինտէ, սարաֆլըք
իլէ մէլլըլ օլարագ, վէ Խիւլա պիր տահա,
Խիւլա պիր տահա տէլլէթտէ, եէվլիլլէ 10—20
պին զուրուշ զարար վէ քեար իթմէյէ ա-
լըմըլ օլան զաթլարըն, պէյլէ պիր խուսուս-
տա ալա փորա էսիրիլլէթտէ թէլլէթտէ
էլլէպտէն տիր :

Սիւնայիէյճիւմ ճաբոն էլիւերի իւշ
նէֆեր օլուպ, պիրինճինիս իսմի (Սաքէնօ—
օլիւ—Սիւմօ—Օլուքի—նօ—Պաւսի, իքին—
ճիսինիս իսմի Սաքտարիւ—Պաւսի—Պաւսի—
Պաւսի, վէ իւշիւնճիւսիւնիս իսմի Վիօլօգ—
Պօլօնօ—Պաւսի օլուպ, վէ Շիպաթա—
Սատաթարօ իսմինտէ պիրտէ պաշ սըրը
քեաթիպլէրինտէն պաշգա, պիր թագըմ տա-
խի զապիթան պերապլէրինտէ օլուոզլա-
րը, վէ հուզուրի իմբերաթօրիտէ տախի,
Իմբերաթօրիւ վէ վիւքէլատէն պազըլարը
հազոր պուլունտուզլարը հալտէ, վէ իմբերաթօր
թաթի իմբերաթօրիւրինտէ օլուոզլարը սուրէթտէ,
պաշ էլիւ շուսուլթ-
գու սէօյլէմիշ տիր :

սենե զարփընտա 133 ատէտ գարըլար ճէմիյ-
յէթի թարիգաթընա ճանիպի հիւքիւմէթտէն
րուխսաթ վերիմիշ օլմաղին, 757 մահէլլ
քիւշատ իթմիլէր. վէ 29 ատէտ տախի սա-
յիր թարիգաթըլարա միւսատէ օլունմուշ
օլտուղունտան, անէր տախի 130 մահէլլ
քիւշատիյլէ, քէնտի թարիգաթըլարըն իճ-
րասընտա պուլունմուշար, վէ մէղքիւր պէշ
սենե միւստէթտէ, քիւլիսէ, րուհպան մէթ-
թէպի, մանասթըր, վէ նէհայէթ րուհպան-
լարա մախսուս մահէլլէրէ, 35 միլիօն ֆը-
րանգլըգ գատար Կապի վէ հէտիյյէ իհտա
օլունմուշ օլտուղուն թագտիրտէ տախի, հա-
լէա րուհպան կիւրուհինէ իմքերաթօրու միւ-
շարէլլէյհ հազըթէթլէրի խօշ կէօրիւնէմէթ-
տէ տիր. վէ պուլունտան իսէ շու սնլալըմագ-
տէտիր քի, հէմ ֆրանսըղ միլլէթիին քեաֆ-
թէթէն րուհպանլարա թէպիմ օլունմասը-
նա, վէ հէմտէ իմքերաթօր հազըթէթլէրի թա-
րաֆընտան, Խաթա հազըթէթլէրիին ճիսմանի
հիւքիւմէթիին թագվիյէթ վերիլմէսինէ ար-
ղու իթմէթտէ տիրէր:

— Ընտրատա էհալինին քէսրէթի ճիհէ-
թիյլէ, սօգալար զայէթ կէնիշ օլտուղ-
լարը հալտէ տախի տար կէտիկինտէն, եեր
ալթընտան տախի տէմիր եօլար եարըմագտէ
օլտուղուն, ագտէմլէրի պէյան իթմիշ իտիր,
պու տէֆա զաղթալարտա օգունտուղունա
կէօրէ, մէղքիւր երլարտան պիրիսի թէթմիլ
օլարագ իշլէմէյէ պաշամըշ տըր:

Ե. Օ. Գ. Ե. Յ. Ի. Ն.

Վարաքըր խանը սարաֆ աղալարընըն
հէր սէնէ Օատիկ վէ Օունուղտա պէյնլէ-
րինտէ բարա թօրլայարագ մահպէստէն պօրճ.
շուլար խէլաս իթմէթ ինսանիյէթ վէ սէվա.
պընը իճրա իթտիքլէրին, պիր գաշ տէֆա
պիզըթ կէօղլէրիմիզ իլէ կէօրիւպ, վէ մէտհ
ու սէնալար իւղրէ իլան ու պէյան իթմիշիզ
տիր. պու Օատիկտէ տախի այնի ֆաղիլէթ-
տէն պայիտ պուլունմամագ նիյէթի խայրի-
յէսիյլէ, պէշ պին զուրուշ գատար պէյն-
լէրինտէ փարա թօրլատըգտան սոնրա, եալը-
նըզ 100—200 վէ տահա ազ վէ զիյատէ
պօրճլար իլին այլարճա մահպէս քէօշլէ-
րինտէ մէթրուք ու պիլարէ գալանլարտան 1
Խալամ, 1 րում վէ 7 նէֆէր տախի Հայ-
լարը պօրճլարըն վերէրէթ խէլաս իթտիքտէն
պաշգա, Վաղար վարգապետ կիպի վէ սայիր
մահպէստէ պուլունմանլարտան պաղըլարընա
խարճըլար վերտիքլէրին, թէյէմիւնէն վէ
թէշէթլէրէն, հէրքէսէ պիր էյի իպրէթ օլ-
մալարը եմէլլէ պէյան իտէրիզ:

— Հիմաիյէ գատար պուլունման վարգա-
պետ վէ քահանալարըմըգտան նիլէլէրինին
ասլա լայըգ օլմայուպ, վէ հէման հիլեազ-
մագ օգունմագ պիլմէտիքլէրի հալտէ, կարգ
ալըպ, մէղհէպճէ խըլմէթլէրինտէ գուսուր-
լարտա պուլունտուղուն պաշգա, նիլէ ճի-
հէթլէ, միլլէթիմիզին ճիսմանի ֆէլաթէթիին
վէ հաթթա մուսիպէթիին վէ ատէմի նամուս
ու շէրիֆինի մուճիպ օլտուղլարը րանա
միւշահէտէ օլունմաղին, վէ շու խալսուս

իսէ, տիւննէվիճէ ագլէ մուղայիր պուլուն-
տուղուն շէյլէ տուրսուն, մէղհէպճէ գալա-
նիլիմիզէ տախի մուղայիր պուլունմաղին, հիլ-
տէյիլ իսէ պուլունտան սոնրա Կարգ ալաճաղա-
րըն, լիյագաթը վէ էհիլլէթի ելէրինտէ գաթ-
լար օլմասընա Խաթրիքիսանէճէ տիգգաթ ու
իգտամ վէ էհալիճէ թէֆթիլ ու իհիթիմալ
օլունմասընա գարար վերիլմիշ կիպի իքէն,
պու կիւնլէրտէ է նէֆէր, քահանալըգա լի-
յագաթը պերքէմալ պուլունմայան քէսա-
նըն, Խաթրիքիսանէ մարիֆէթիյլէ, իմէթի-
տաղ առաջնորդու հազըթէթլէրինէ կէօնտէրի-
լիպ, ճիւնադրուլիւնլարը միւշարիլէյհ մա-
րիֆէթիյլէ իճրա գըրնարըտան սոնրա, շիլ-
լէթմէթ իւղրէ, ելինէ Խաթանալարա վաթիթ իթ-
տիքլէրի թէհաճիւպէ շայան հալատիսի իշ-
տիլմէթտէ տիր:

— Շու վուգուլաթտէ հիլ պիր եանլըշըգ օլ-
մատըղը հալտէ հազըթաթէն թէհաճիւպ, վէ
հաթթա թէհէսիւթէ տախի շայան տըր, զիրա,
Խաթրիքիսանէ պուրատա վէ Խաթիկպուլար
տախի պուրատա թէթրտաղընտան զիյատէ
պուլունտուղուն հալտէ, պուրատան օրայա,
Կարգ ալընմագ իւղրէ ատէմ կէօնտէրիլմէսին
տէ աճէպա նէ մանա վարտըր. աճէպա,
շու վուգուլաթը իշլտէնլէր, Կիլյագաթը օլ-
մայան քէսանէ պուրատա Կարգ վերմէկէ, աշ-
խարհոյանլար թարաֆընտան թէշէթլէրի օ-
լունուր գօրգուսուլլա, ելինէ մերալարընըն իճ-
րա իտիպ, րուհպանլար հէրքիպտապատ
քէնտի սայլարընը արթըմագ իլին, թէթր-
տաղընա աշլըմագտէտիրէր. . . տէյու
շիւքէլէրէ զահիպ օլալար, սէպէպինի ան-
լայանա գատար հազըլարը նօգ մուտուր:

Կէրքի, Խաթրիքիսանէ պէօյլէ րուհանի
խուսուսլարտա սիւքիւթ իթմէթի պիր էյի է-
սաս առտ իտէրէթ տէվամ իթմէթտէ օլտու-
ղունտան, պու մատտէտէ սիւքիւթ իտէճէ-
կի իհիթիմալտէն օլուպ, լաթին պիլլէ-
րին տախի, միլլէթիմիզին մէնֆաթըր,
վէ մէղհէպիմիզին հըֆը ու վիգայէսի, վէ
ղայրէթի նամուսու իլին, տայիմա նիտա իւղ-
րէ պուլունմասը վաճիպէտէն պուլունտու-
ղունտան, վուգուլաթը մէղպուրէնին սէպէ-
պինին ալէնէն իլան ու պէյանընա հիլմէթ օ-
լունմասընը աճիլանէ րէճա իտէրիզ:

— Պէյ օղու թարաֆընտա ֆերրի քէօ-
յիւ նամ մահէլլտէ միւճէտտէտէն ինշա օ-
լունուպ կէշէն սէնէ Սրոց Վարգանանց զօ-
րավարաց իսմինէ թագտիս օլունան քիլիսէ-
նին, իշպու էօնիւմիւղտէթի բաղար կիւնիւ,
եանի ապրիլ 15 տէ տարեդարձը օլուպ,
եէվմի մէղպուրտա իսէ, պիր թագըմ աղա-
սէր վէ կրօնասէր զէվաթըն արղուսու իւղրէ
Պալատտա քարոզիչ պուլունման Հայրենա-
սէր Պետրոս վարգապետ Ս. պատարագ
թագտիս իլլէտիքտէն պաշգա, շայանը րէ-
սէնտ օլունմագ սուրէթտէ, վէ լայըլը պիր
մահէլլտէ զիյնէթլէր իճրա գըրնըպ, վէ մէղ-
քիւր քիլիսէնին էպիլիյէսինին իթմամ ու իթ-
մալը, վէ օրատա պուլունման Հայ չըճուգ-
լարըն օգունմագ կարգալըգ էօյրէնմէլլէրի իլին
պիր պապ մէթթէպին թէրթիպ ու քիւշատը
նիլէթիյլէ պիր ընկերուլիւն թէշթիլ օլու-

նուպ, վէ պիր մէճիւս թէշթիլլէ միւշալէ-
րաթտէտախի պուլունմուշաղընտան, քեաֆ-
թէյի աղապսէր վէ կրօնասէր զէվաթըն եէվմի
մէղպուրտա մէղքիւր քիլիսէնին զիյարէթիին
պուլունմալարը արղու վէ նիլէթիլլէ խաս-
սէթէն իլան օլունուր:

Միլլէթիմիզ շիմտի հէր նէ գատար պաշ-
տըզ գըշըզ պիր հալտէ գալմըշ իսէ տէ,
տօղընուսու ճէօմէրտ, ալիճէնապ վէ էհիլ-
սէվապ էհալի իշինի կիւնիւնիւ պարագարագ
հէր թարաֆա գօշուպ, վէ միւլմէրն մէրթէ-
պէ հէր ֆէտաթարըղը իպրագէ միւսարաթ
իլէ, թարիգը ֆաղիլէթտէ հէր կիւն պիրէր
թաշ տիքմէթտէ պուլունտուղուն կէօրմէթ-
տէ օլտուղունմուղտան ճէսարէթ ալարագ,
էյլլէ պիր ֆաղըր մահէլլին քիլիսէ վէ մէթ-
թէպիլին շէրէթ ու իսլահը զըմընտա էլտէն
կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէկի էմէլլ էղլէպի-
միզտէն տիր:

— Խարեպաշապիւն ընկերուլիւն իլին պիր
Գորգապիլ Ժողով թէշթիլ իթմէթ նիլէթիլլէ,
ապրիլ 29 տա սաաթ տէօրթտէ բաղար կիւն,
թէշթէրէխանտէ ընգհանուր Ժողովու թէ-
ճէմիւս իտէճէկինտէն, հէր նէ գատար,
խասսէթէն թէշթէրէլէր վասէթասըյա աղա
պուլունման զէվաթա էվլէլինտէն իսլար օ-
լունմագ իսէ տէ, զաղթա վասէթասըյա
իլան օլունմասը տախի թարաֆըմըգտան մաթ-
լուպ օլունմուշ օլմաղին, շու սէվապէ տա-
յիր ընկերուլիւնուն իլէրու կիլմէսինէ խա-
հիլէր պուլունմանլարըն, հէր հալտէ եէվմի
մէղպուրտէ մահէլլի մէղպուրէ թէշթիլլէ
րաղպէթ պուլունմալարը խասսէթէն իլան ու
պէյան օլունուր:

— Պու քէնճէմալի հիւն Պիթլեան Պաշ-
տասար աղա, քէնտի ֆուգարաթէրլէրլիլինի
իճրա իտէրէթ, ճիւլմէնին մէրհամէթ ու ի-
նայէթիին միւհթաճ պուլունման ֆրկիչ նամ
մահէլլտէ, ֆուգարա վէ պիլարէկէանա ագ-
լամ ապաշ պիր զիյաթէթ վերմիշ իտուկի
թէշթէթլէրէն իշտիլմէթտէ տիր:

Պաղտասար աղա շու զիյաթէթտէ եէտի-
շէր տիւրլիւ նէֆիս թամալար թէրթիպ իթ-
տիրտիքտէն պաշգա, պիլզըթ քէնտիսի տա-
խի օրատա պուլունուպ նէղարէթ իթտիլին-
տէն, սարֆ իթտիլի փարանըն, պաղըլարը-
նըն քի կիպի, միւլրատ օլունման նիլէթ թա-
րիքինտէն ալա շաշմատըղըն Լարաման աղ-
քատասէր Լպրուհհանըմ, օրատա պուլուն-
մաղին կէօրէրէթ, խասսէթէն շիւքրանիյի-
թի գալպիլլէսին իզհար իլլէտիլի մէսմուլթ-
տան տըր:

— Օատիլին իւլիւնճիւ կիւնիւ Սամաթեատա
Խաղաղասիրական ընկերուլիւնուն զիյնէթի
իճրա օլունուպ, իթի կիւզ նէֆէրտէն միւ-
լմէմալուզ զէվաթը միւլմէպէրէ հաղըր պու-
լունտուղլարը հալտէ, վէ մուղիգա տախի
պուլունտուղուն սուրէթտէ, րէթ չօր աղա-
յին Լըզլէր օգունուպ, վէ պաղըլար թա-
րաֆընտան միւլէսսիր ճաւար տախի զգուշ-
մուշ տըր:

Մէղքիւր ընկերուլիւնալէյինտէ շիմտի-
յէ գատար պաղէն մանալար վերիլմիշ օլուպ,
վէ հէմ վերիլմէթտէ խստէն ընկերուլիւն տա-

խի պիր թարափտան էջլէ մանալարա գարշը ճերճ իւզրէ ճէվապլար վերմէքտէն տուր օլմատորգտան պաշգա , իպրազը սէպաթ տա- խի իթմէքտէ տիր :

Պիզ մեզքիւր ընկերութիւնուն էկէր պիր կիզլէ նիյէթի ֆատիտէտի վար իսէ անը պի- լէմէյիզ , ֆէգաթ , շիմտիյէ գատար ֆատ- ու զէմմէ շայան պիր հարէքէթի ըտտիյէ- սինի կէօրէմէտիկիմիզն տախի սէթը իտէմէ- յիզ :

Ընկերութիւնլար , իյի նիյէթէ խըտմէթ իթտիքլէրի հալտէ , միլլէթիմիզ իշին բէք միւֆիտ օլաճագլարը տէրքեար , վէ խաղա- ղասիրախան ընկերութիւն տախի , ալէյհիտէ ազլ օլունան նիյէթի ֆատիտէթէ մուղա- յիւր , եանի մէտճ ու սէնայէ շայան սուրէթ- տէ հարաքէթտէ պուլունտուղու թաքտիր- տէ , բէնտի ալէյհիտէ կէզէնլէրին մուճիպի մաճնուպիյէթլէրի օլաճաղը աշիքեար իսէ տէ , պիզ հէր հալտէ , թարաֆէյտէ պու- լունան զըտտիյէթ էֆեարընըն տէֆ ու ի- զալէսիյէ , ումումէն Սպմաթեա էհալիսի իւզէրինտէ իթթիֆագ ու մուհապլէթ ըու- հունուն միւշահէտէ օլունմասընա էզ ճան ու տիլ արզուքէշ պուլունտուղու :

Պիզլարթ բէնտիմիզ տախի մէզքիւր շէն- լիքտէ հաղըր պուլունմուշ օլտուղումուղ- տան , տօղընսու կէրէք ազալար վէ կէրէք միւսաֆիրլէր իւզէրինտէ կէօրիւլէն իթթի- ֆագ , մուհապլէթ վէ զայրէթի միլլէյի բէնտի իտէրիզ , ֆէգաթ պուլունն իլէ պէ- րապէր , կէօրտիւքլէրիմիզն մուղալիւրինտէ , սօնրատան , պազըլար սոյի զանն իթտիքլէրի միսիլու , մէ աշ Ըլլահ նիյէթի խէֆիյէթլէր կէօրտիւլիւմիզ հալտէ տախի մուղալիւրինի սէյլէմէյէ հաղըր պուլունտուղումուղու պէ- յան իտէրիզ :

— Պիր մահալտէ պիր շէյիւ գատր ու գըյմէթինի թանըյանլար չօղալտըգճա , տա- յիմա օլ շէյին ալեատան ալեաղը զուհուրա կէլմէկէ պաշլար : Հալ պուր բի , պիր շէյին ալեատը իհտասընա չալըշանլարըն չօղալմասը , եախօտ զուհուրա կէլմէսի տախի օլ շէյին գատր ու գըյմէթինի թանըյանլարըն չօղա- մասըյա օլա պիրլը , տէմէք տիր բի , պիր մէմէքէթտէ եախօտ պիր միլլէթտէ հիւնէր ու սանաաթլարըն իլէրու կիտիպ էհիլ հիւ- նէր վէ սանաաթլարըն արթմասը , վէ հիւնէր ու սանաաթլար իճրա օլունան էշեա- նըն գատր ու գըյմէթ պուլմասը պիր պիրլէ- րինէ միւհթաճ պուլունմագտէ օլտուղա- րընտան , տահա սանաաթ ու հիւնէրճէ թէ- լէզզիւզ եէնի պաշլամըշ մահէլէրտէ , էհիլ հիւնէր ու սանաաթլար պիր թարաֆտան , վէ էհիլ հիւնէր ու սանաաթլար վիճուտէ կէթիւ- տիկի էշեյէ փարա վէրիպ ալաճագլար տի- կէր թարաֆտան , եանի հիւնէր ու սանաաթ իճրա իտէնլէր իլք սէնէլէրի քեար ու շէրէֆ- տէն վազ կէշտիքտէն պաշգա , զարար տախի շէքմէյէ , վէ փարա վէրիպ սաթըն ալաճագ- լար տախի , տէյերինտէն զիյատէյէ ալմայա բազի օլմայա , եախօտ ֆետաքէարլըզ իթմէ- յէ միճպուր տուրլար :

Հէր միլլէթտէ վէ հէր մէմէքէթտէ պու-

սէյլէտիկիմիզն թէճրիւպէտի կէօրիւլտիւ- կիւ միսիլու , միլլէթիմիզտէ տախի հէր կիւն վէ հէր սաաթ կէօրիւլմէք ու օլտուղումտան , նիլէ էհիլ հիւնէր վէ սահիպ սանաաթլար եա քէօշէլէրտէ մէթրուք գալմըշլար , վէ եատա շէքտիքլէրի զահմէթ ու մէշագգաթա միւ- քեաթաթ օլարագ , եէվմիյէ խարճըզլարընա մուղալիւզ շէքմէքտէ , վէ նիլէ էշեյալ իսէ էհալիմիզ զայրէթէշէլէրի , պիր գաշ գաթ պէտէլինի էտա իտէրէք էտինմէյէ մէճպուր պուլունմագտէ տիրլէր :

Պիր շէյն գատար չօգ սաթըլըր իսէ , օլ գատար ուճուզ սաթըլա պիւր , վէ սահիպ տախի օլ գատար զիյատէ գազանըք շէքհէ- սիզ տիրէ : Իսէֆ իտէրիզ բի , պու հալին մուղալիւրի հէր շէյտէն զիյատէ քիթապ , զա- ղէթա վէ նիհայէթ օգուլմուշ եօլունտա կէօ- րիւլտիւկիւ միսիլու , ըտիմ , աշան , վէլհա- սըլ պուլունարա սայիր ինճէ հիւնէր ու սա- նաաթլար հագգընտա տախի կէօրիւլմէքտէ օլունպ , վէ պու գուսուր տէյիլ եալընըզ միլ- լէթիմիզտէ իլա թիւրքիյամըզ էհալիսինն քեաթիքիւ իւզէրինտէ կէօրիւլմէքտէ օլտու- ղումտան , շիմտիյէ գատար , թիւրքիյամըզտա բէք աղ մահիւր ըտսսմլար , վէ սուրէթ օլունճու գալմէքեարլար զուհուրա կէլմիշէրտիր . նա- սըլ բի , 1855 սէնէսի փարիս ումումի սէր- կիսինտէ , եալընըզ ըտիմ օլարագ , մէմա- լիքի սայիրէնն 9 պիւտէն միլլէթալուզ ըէ- սիմլէրի սէյր ու թէմաշա իթտիքլէրտէ ի- բէն , հէման թիւրքիյամըզ թարաֆընտան , պիր ատէտ ըտիմ տախի կէօրիւլմէտիկի թաստիդ իթմէքտէ տիր :

Միլլէթիմիզ իւզէրինտէ պիր իքի սէնէ- տէն պէրու ըտիմլէրէ տախի ճիւղիճէ իթի- պար օլունմաղա պաշլատըղը կէօրիւլտիւ- կիւնտէն , արալըզ արալըզ տախի կիւզէ կիւ- ղէլ , վէ միլլէթիմիզ գալմէլէրինտէն չըգմա օլարագ ըտիմլէր զուհուրա կէլմէյէ , վէ հիւնէր ու սանաաթ զայրէթինտէ կէզէնլէրին պատիի մէմուլնիյէթինտէն պուլունմայա պաշլամըշ տըր :

Պու կիւնլէրտէ Պ . Յարուլուն Հէքիմ- եան հիւնէրի օլարագ զուհուրա կէլէն , վէ իւզէրինտէ , Հայկ , Բէլ , Ըրամ , Ըրայ գե- ղեցիկ , Հրաշեյ , Պարոյր առաշին վէ Հա- միրամ վէ Կարգոս ըտիմլէրի , վէ սաալըզ Հայաստանըն ալամէթի հիւքիւլմէթիյէ վէ սիւհալարը պուլունան կիւզէ պիր ըտիմ տօղընսու ճիւլմէնն պայիսի մէմուլնիյէթի պուլունմաղին , նիլէ խանէլէրի վէ օտալարը թէքիին իթմէյէ պաշլամըշ տըր վէ պաշլա- մալը տըր :

Մէզքիւր ըտիմ , կէրէք Մէրճան չարշը- սընտա էօլիւ չըգմաղ խանընտա 1 նիւմէր- լու , Մարգարեան Յարուլուն աղա օտա- սընտա , վէ կէրէք սայիր եէրլէրտէ օթուղար ղուրուշա սաթըլմագտէ տիր :

Պուլունապագալէ օգուլման Լէնի Բէօյ Դարո- ղէն խալիպի պագլէյէն :

Սաթըլ բի ալամէթլէրի տախի կէօ- րիւլմէյէ պաշլամըշ տըր , զիրա եաղտըղը մէթրուպտա , էկէր տալմասընա պազըլմաղ

իսէ , Պապը Ըլլիյէ տախի միւրաճաաթ ի- տէճէկի պէյան օլունմուշ տուր : Լօգ է- կէրէք գապաշաթլը օլտուղու աշիքեար ան- լաշլմըշ իսէ , շու վէրիլէն ճէվապէ թէվֆի- դան , պիւլա ճէղա , շու քէյֆիյէթ գարա- թըլըն նիյէթիյէ , մէրգուլու քէնտի մէմ- լէքէթինէ կէօնտէրմէք , թիւքէնքլէր , թօր- լար , վէ զապլիյէլէր իլէ պէլէքիլմէքտէ օ- լան սիր մէմէքէթտէն պիր խըրօղը , պիր զապլթա մէմուրինն , հիլ սիւհա վէ պէքիսի պուլունմայան տիկէր պիր մէմէքէթէ կէօն- տէրմէսինէ թէշպիլ օլունտա ճայիզ տիր . վէ պունտանտա նէշէթ իտէր բի , պիր ըուհպանըն ճիւնհաղը գարանսընտա , իսթէր իսէ պիր մէմէքէթ եախօտ պիր միլլէթին ատապ ու թէրպիյէ վէ շէրէֆինէ սէքթէ կէլին :

Տէհէթլու թէքէքիւր , հայը ֆ. քի հէր վազթաա միլլէթիմիզ ըուհպանլարընտա պու- ճիլմիլթիւք էսէրինի կէօրմէքտէյիլ . . . :

Պիզ մէրգուլմ Սահալ վարդապետի զի- յատէսիյէ աճըմագտէյիլ , զիրա պիշարէ բէնտույի շաշըրմը , աղար սըղար , վէ իթ- տիկի լազըրտըլարըյա ճիւնհա սահիպի օլ- տուղուն իզրար իտէր կիսի հալլէրտէ պու- լունուր , հաթթա պու ազլիյաթ պիշարէնին գալպինէ օլ գատար թօլունմուշ բի , էկէր վարդապետ օլտուղու վազթ բի մալիւմաթը- նը շիմտիյէ գատար ունուլմամըշ իսէ , եաղ- տըղը մէթրուպտա պուլունան էսվայի եան- լաշլաւա նէղարէն , պիլիմ Գընապուլա մէք- լիւպինն Սաղմոս օգուլյան չօճուզլարընտան տախի ճահիլ պիր հալտէ պուլունուլ , հատ- տէն զիյատէ պիր աճընաճագ հալտէ պու- լունտուղուն պէյան իթմէքտէ տիր :

Լճէպա մէրգուլու գաճնըլ Լպիսկոպոս ձեռնադրիլ իթմիշ տիր , . . . :

ՄԵԼԻՂԻՒՄԻ ՄԵՄԵՐԻՒՄԻ ՄԻՒՆԵՏԻՑԻ ԻՐԱՒՅԵԱՍ

ԻՍԹԱՆԲՈԼ . Պէօլիւր Լէնի խանտա , Եօգարթի գարուսու տայիրէսինտէ , 7 նիւմէրօլու օտա :

ԻՋՄԻՐ . Սապուրախան թանգարան .

ԼԵՏԻՐԵՆ . Թարոս աղա Յոլհաննէսեան :

ՊԻՈՒՍԱ . Սարապետ աղա փափառեան :

ԳԵՅՍԵՐԵՑԵ . Պէարոս աղա Ֆիլէքեան :

ԻՋՄԻՐ . Յոլհաննէս աղա Յակոբեան :

ԹԻՐՍՊՈԼ . Սարգան աղա Խալեան :

ԹԻՐՍՏ . Սարապետ աղա Գատէմեան :

Կէրէք միլլէթէ վէ կէրէք բօլիթիգաճա միւթէ պեր իմա իլէ կէլէն հէր նէվի պահս ու մէթրուպաթ թէքէքիւլէն գապուլ օլունուլար :

ՄԻՒՆԵՏԻՑԻ ԴԵՐԵԹԵ

ԿԼԻՐԱԳԵՏ ԵՒ ՓԵՆՈՍԵՆ

ԹԵՊԻՍԵՆԵՑԻ ՆԵՐՏԵՆԵՑԻ ՀԵՂԵՏԻՍ

Ի Լ Ա Լ Ի

Մ Ի Ի ' Ն Ե Տ Ի Յ Ի Է Բ Ճ Ի Յ Լ Ս

1862. 14 Ապրիլ. 164.

Շուռ ամիսների մեթոդայ թարափումը զա կէկէրէք թապ ու նէշրի մամլուպ օլունմուշտուր :

ՄԱՐԿՈՍ ԻՅՆ ԵՍՏՈՒՅՈՒՆԻՆԻՍ

«Այն ութօրեայ շանդէսին վերջին 21 թուոյն մէջ հրատարակուած հրատարակութեան մը կարգապիսիք, որու անկողմնասէր հեղինակը բազմամարդ թաղի մը Բարոզիչ վարդապետին համար այն թաղէն 152 ստորագրութեամբ բողոքոյ գիր մը առ ինքն ուղղուած ըլլալէն պարպարտաւորեալ՝ կը յորդորուի բառաւորով խառնուած հրատարակութեան տրոհման արժանի անշուշտ խոսքի մը խոր խոսակցութեան տեղի իրիցը զուլէ պաշտպանել, և նոյն թաղին Բարոզիչ վարդապետին հրատարակութեան հեղինակը եղած տրտունջներուն առաջին առնելու հրաւիրել: Մենք թաղեցիքս ազգարարութեան հեղինակին և այս մասին մէջ ալ ազնիւ ողին և անկողմնասիրութեան ջանքը դիտելով՝ անկեղծութեամբ մեր պարտականութիւնն անոր յայտնելէն վերջը, կը փութամք սա հետեւեալ երկու դիտողութիւնն ընել յարգար պաշտպանութիւնն աստուծոյ օծելոյն, որու թէ եկեղեցական և թէ ազգային բարեկարգութեան սուրբ բաղձանքը տիրելու և հրամայելու փառասիրութեան կիրքով թաղիս մշտնջենական վրդովմանը ուխտանուէր այն հոգիս և անշուշտ արժանի հրատարակուող անձանց մէջ միշտ թշնամանօք կը բամբասուի:

Սեր ընելէք դիտողութեանց առաջինն է ազգարարութեան արդոյ հեղինակին մտերմաբար խոսմը մը անձինք հոգիս և անշուշտ խոսակցութեան տրոհման արժանի անշուշտ խոսքի մը խոր խոսակցութեան տեղի իրիցը զուլէ պաշտպանել, և նոյն թաղին Բարոզիչ վարդապետին հրատարակութեան հեղինակը եղած տրտունջներուն առաջին առնելու հրաւիրել: Մենք թաղեցիքս ազգարարութեան հեղինակին և այս մասին մէջ ալ ազնիւ ողին և անկողմնասիրութեան ջանքը դիտելով՝ անկեղծութեամբ մեր պարտականութիւնն անոր յայտնելէն վերջը, կը փութամք սա հետեւեալ երկու դիտողութիւնն ընել յարգար պաշտպանութիւնն աստուծոյ օծելոյն, որու թէ եկեղեցական և թէ ազգային բարեկարգութեան սուրբ բաղձանքը տիրելու և հրամայելու փառասիրութեան կիրքով թաղիս մշտնջենական վրդովմանը ուխտանուէր այն հոգիս և անշուշտ արժանի հրատարակուող անձանց մէջ միշտ թշնամանօք կը բամբասուի:

Հայցնել, խորհրդակցութեամբ նոյն թաղին ազգեցեցութեան տէր մէկ քանի անձնահաճ քահանայից՝ իրենց ծանուցեալ դիտմունքին դիւրութեամբ և կասկած չը տալով յառաջ տանելու համար խաղաղասիրութեան անուան տակ ընկերութիւն մը կը կազմեն՝ բարոյական առամար ճիշդ կատիլինական դաւակցութեան հեղինակութիւնով, որու նպատակը մէկ ամսուան մէջ մէկ քանի կերպարանք առաւ:

Թաղեցիքս չենք կրնար խոսովութիւն և դաւադրութիւն հեղինակելու կողմանէ այսօրինակ նշանաւոր անձանց համար անվազուաբար դրուած վկայութիւն մը առանց զարմացման կարգաւ, մանաւանդ անանկ հանդէսի մը մէջ, որու հեղինակը գրեթէ միշտ ազատասիրութեան և իրաւանց ջերմ պաշտպանութեանը նուարուած կը տեսնէինք: Երբոյ ազգարարն այս մասին թաղեցեաց համար աւելի ազատամտաբար կատարած պիտի ըլլար իր պաշտօնը, եթէ Սամաթիոյ տարի ու կէսի անցքերուն արձանագրութիւնն աչքին առջին ունենար. այն ժամանակն անտարակոյս ոչ ի շնորհս քանի մը յետախաղաց թաղեցեաց պիտի գրէր, այլ փոխանակ անտեղի տիտղոսներով անոնց խորամանկութիւնը վարագուրելու, համոզմամբ և խղճիլ զանոնք ի սիրահամբոյր գործակցութիւն և ի միաբանասիրութիւն յորդորելու պիտի իջնէր, և պիտի խրատէր նաև որ ալ հանդարտեցնեն իրենց ստեղծութեան այն հին ու սեւ կիրքերը՝ որոնց բուռն զայրացումը աւելի իրենց անձին և պատուոյն փաստեց քան թաղեցեաց ընելիք յառաջագիմութեանը:

Հազարաւոր փորձեր լաւ համոզած են զմեզ, որ բաց ի մէկ քանի դիւրախափ պարզամտներէ, որոնք բարեմտութեամբ աւելի հաւատալ կուզեն քան կասկածել, այդ անշուշտ խոսակցութեան տրոհման արժանի անշուշտ խոսքի մը խոր խոսակցութեան տեղի իրիցը զուլէ պաշտպանել, և նոյն թաղին Բարոզիչ վարդապետին հրատարակութեան հեղինակը եղած տրտունջներուն առաջին առնելու հրաւիրել: Մենք թաղեցիքս ազգարարութեան հեղինակին և այս մասին մէջ ալ ազնիւ ողին և անկողմնասիրութեան ջանքը դիտելով՝ անկեղծութեամբ մեր պարտականութիւնն անոր յայտնելէն վերջը, կը փութամք սա հետեւեալ երկու դիտողութիւնն ընել յարգար պաշտպանութիւնն աստուծոյ օծելոյն, որու թէ եկեղեցական և թէ ազգային բարեկարգութեան սուրբ բաղձանքը տիրելու և հրամայելու փառասիրութեան կիրքով թաղիս մշտնջենական վրդովմանը ուխտանուէր այն հոգիս և անշուշտ արժանի հրատարակուող անձանց մէջ միշտ թշնամանօք կը բամբասուի:

Իրին ատոնց, և չնչին պատճառանքով մը մերժուեցաւ, և լաւնուս նայելով ուրիշներու ալ արգելք ըլլալ ուզել են նոյն ողորմած ձեռնտուութեան մասնակից ըլլալու: Կոյր ատեղութիւն, որ չափ կը նուաստացնեն զմարդ . . . Երբ ասանկ հոգւոյ տէր անձերէն բարիք յուսալը ոչ ապաքէն նոր օրինակ հրաշալիքի մը սպասելէ: Հրապարակաւ և առանձին շատ անգամ առանձերուն իրենց դիտաւորութիւնն հարցուած՝ և առանց բացատրութեան պաշտպանութեան անուամբ է թէ՛ «մեր դիտաւորութիւնը թաղիս յառաջագիմութիւնն է» իբրեւ թէ թաղս գէպ ի յառաջ մղուելու կամ տեղափոխուելու կարօտութիւն մը՝ անհնար: Մասնաւոր հրաւերներ եղած են իրենց որ գտն և թաղիս վարժարանաց բարեկարգութեանը ծառայող Ս. Սահակեան վերահաստատ ընկերութեանը անգամ գործունին, նոյնպէս առանց բացատրութեան (թէպէտ վարմունքնին յայտնի մեզ բացատրած են միտքերնին) սա զարմանալի պատասխաններն առնուած է իրենցմէ թէ՛ «մենք աղէկ բաներ տեսնենք կուրախանանք, բայց չենք կրնար մասնակից ըլլալ անոնց»: և թէ՛ «մենք ուխտ ըրած ենք որ ազգային գործերու չը խառնուինք» ասո՛նք են արդոյ ազգարարին համեստ և ակնածութեանն արժանի հրատարակած անձինքը, որոնք առ երեսս իշխանութենէ կամ պատիւէ փախչել կեղծելով՝ մոլթ ու գիճին տեղեր գիշեր ու ցորեկ խորհուրդի կը նստին, հնարքներ կը մըտածեն, որպէս զի թաղս յանկարծակի իմի վեր ի վայր վրդովեն, մինչև այս նուիրական օրերը, երբ պէտք էին էն պարիշտ կիրքերը լուիլ և Սահակեանը պէս՝ այսինքն քուէի առաւելութեամբ ընտրուած թաղական խորհուրդը լուծելով՝ անդրադարձանաւորապէս՝ այսինքն բռնութեամբ իրենք թաղական վարչութիւնը գրաւեն: Զէ, չէ՛ Սամաթիայի արթուն ու բարենախանձ հասարակութիւնը իր ամէն իրաւունքով չը պիտի թողու ատոնց, որ մազիւ չափ անոր վընասելու խլրտին. իրեն համար թմբուութեան դարն անցած է: Փորձերն արդէն անսուտ վկայ են ըսածներուս: Թաղական խորհուրդը վատեցնելու կամ անոր կառավարելու կերպն ու ընթացքը թաղեցեացս ապօրինաւոր ցուցնելու համար

[illegible]

ըրևում մէջ ընդր էր թէ խոստովանուածութեան
բաղձանքի ակտարութիւնը պարտաւորութիւն
մ'է, եղած տարածայնութեանց առաջին
առնելու ազնիւ դիտաւորութեամբ ուրիշ
քարոզի մը մէջ սոյն խօսքը եկեղեցւոյ
վարդապետութեան հակառակ չըլլալը
բացատրելով՝ Եկեղեցւոյ բեմէն կ'աղաչե-
ծողովուրդին որ եթէ իրաւ է իրեն հա-
մար եղած բողոքներն ու գանգատները,
ազնուաբար հաճին իրենց զժգոհութիւն-
ներն թաղական խորհրդոյ կամ իրեն իմա-
ցնելու, որ ըստ այնմ ինքն ալ՝ փոխա-
նակ վէ՛ գալիս իւր-իւրեւն ըլլալու՝ փու-
թայ իր հրաժարականը տալու ։
Ե՛հա այս է անցքին պատմութիւնը, և
Բարոյեւ սուրբ հօր Եկեղեցւոյ բեմերէն
ծողովուրդին ուզելն ու չուզելը արցնե-
լուն տխուր սկզբնապատճառը ։

Իսկ արտնշացող ժողովուրդին գալով՝
կըսեմք որ անոնք Սամաթիայի թաղին
բազմամարդու թեանը խիստ սակաւաթիւ
և գրեթէ էն աննշան մէկ մասը կը կազ-
մեն , իրենց նշանաւորութիւնը միշտ խը-
ռովարարութեան մէջ պահել ուղղունհրն
են , ռառնցմէ զատ զողոլ բոլոր ժողո-
վուրդը՝ թաղին ամէն կողմանէ զարգաց-
մանը մասին նախանձախնդիր և բարե-
սիրտ՝ միշտ զԳարոզեչ սուրբ հայր
անձկանօք և օրհնութեամբ շրջապատող
և հայր հասարակաց ողջունելով մեծա-
ւոր ըլլալը մինչև հեռաւոր թաղերէ ա-
նոր քարոզութիւնը լսելու եկողները կը
վկայեն . արգոյ աղջարարն ալ անշուշտ
այսպէս պիտի վկայէր եթէ՝ ինչպէս ին-
չոր խստովանի՝ շնորհափայլ սուրբ Հօ-
մէկ քարոզութեանը անձամբ ներկայա-

Խօսքերն իս վերջացնելով՝ ներումն կ
խնդրեմք Իգլիթիան ապրաբարութեան հե
հեղինակէն , և կը խնդրեմք անկեղծ ծ
թեամբ որ թաղիս Բարոզեչ սուրբ հո
ռունած ընթացքին վըայօք ստոյգ տեղե
կու թիւններ քաղելով այսպէս յորդորու
գլխէ շարժելու , որով զմեզ համօրե
թաղեցիքս երախտապարտ պիտի ընէ
անկողմնապիւռ թեանր :

Բաղնահայր (Ճաղնի
Ժողովո-ւրդ :